

VITA SANCTÆ THAISIS (1),

MERETRICIS,

AUCTORE INCERTO.

CAPUT PRIMUM. — 374 Fuit quædam meretrix, Thais nomine, tantæ pulchritudinis, ut multi propter eam vendentes substantiam suam ad ultimam pervenirent paupertatem; sed et lites inter se conserentibus amatoribus suis, frequenter sanguine juvenum puellæ limen replabatur. Quæ cum abbas Paphnutius audisset, sumpto habitu sæculari et uno solido, profectus est ad eam in quadam Ægypti civitate; deditque ei solidum pro mercede peccati. At illa accepto pretio, ait: *Ingre diamur domum.* Tunc ille ingressus, ut lectum pretiosis vestibus stratum conscenderet, invitabat eam, et dixit: Si est interius cubiculum, in ipso eamus, illa dixit: Est quidem, sed si homines vereris, nec in isto exteriori cubiculo ullus ingreditur; si vero Deum, nullus est locus qui divinitatis ejus oculis abscondatur. Quod cum audisset senex, dicit ei: Et scis esse Deum? Cui illa respondit: Et Deum scio et regnum futuri sæculi, necnon et tormenta futura peccatorum. Dicit ei: Si ergo hæc nosti, cur tantas animas perdidisti, ut non solum pro tuis, sed et pro illorum criminibus reddita ratione damneris? Quod cum Thais audisset, provelata ad pedes Paphnutii monachi cum lacrymis exorabat, dicens: Pœnitentiam injunge, Pater; confido enim remissionem te orante sortiri; horarum tantum trium inducias peto, et post hoc quocumque jusseris, veniam; et quodcumque præceperis, faciam. Cumque locum illi abbas Paphnutius constituisset, quæ venire deberet, illa discedens, collectis omnibus quæcumque ex peccato susceperat, prolatisque in media civitate populo spectante igni supposuit, clamans: Venite omnes qui peccastis mecum, et videte, quomodo ea quæ mihi contulistis exuram. Erat autem pretium librarum quadraginta.

CAP. II. — Quæ cum omnia consumpsisset, in locum quem abbas constituit ei, perrexit: quam ille, reperto virginali monasterio, in cellula parva ducens, ostium cellulæ plumbo signavit parvamque reliquit fenestellam, per quam ei victus modicus inferretur, jussitque ei omnibus diebus parum panis et paululum aquæ a sororibus monasterii ministrari. Cum autem discederet ostio plumbato, ait ad illum Thais: Quo

spendit: In cella, ut digna es. Cumque iterum quemadmodum Deum oraret requireret, dicit ei: Non es digna nominare Deum, nec in labiis tuis nomen divinitatis ejus adducere, sed nec ad cælum manus expandere, quoniam labia tuæ iniquitate sunt plena, et manus tuæ sordibus inquinatæ; sed tantummodo sedens contra Orientem respice, hunc sermonem solum frequenter iterans: Qui plasmasti me, misere mei (2).

CAP. III. — Cum ergo tribus annis ita fuisset inclusa, condoluit abbas Paphnutius, et mox profectus est ad abbatem Antonium, ut ab eo requireret si peccata ejus remisisset ei Dominus, an non. Cum ergo pervenisset, et tantam illi causam subtiliter narrasset, convocatis discipulis suis abbas Antonius præcepit ut illa nocte omnes vigilarent, et in oratione singillatim persistere, quatenus alicui ex eis declararet Deus causam pro qua abbas Paphnutius rogaret. Itaque cum singuli secessissent, et incessanter orarent, abbas Paulus, major discipulus sancti Antonii, vidit subito in cælo lectum pretiosis vestibus adornatum, quem tres virgines, clara facie fulgentes custodiebant. Cum ergo ipse Paulus diceret: Non est largitio hæc alterius nisi Patris mei Antonii; vox ad eum facta est: Non est Patris tui Antonii, sed Thais meretricis est. Quod cum manifeste abbas Paulus retulisset, cognita Dei voluntate abbas Paphnutius discessit, et reversus ad monasterium in quo fuerat inclusa, ostium quod obstruxerat dissipavit;

Q illa vero, ut **375** adhuc ita permaneret inclusa, postulabat; cum vero aperuisset ostium, dixit ei: Egredere, quoniam remisit tibi Deus peccata tua. Illa respondit: Testor Deum, quia ex quo hic ingressa sum, omnia peccata mea velut sarcinam statui ante oculos meos, et non discesserunt peccata mea ab oculis meis, sed stebam semper illa conspiciens. Cui abbas Paphnutius ait: Non propter pœnitentiam tuam remisit tibi Deus, sed quia horum cogitationem semper habuisti in animo. Et cum eam inde eduxisset, quindecim tantum diebus Thais vixit, et sic pausavit in pace.

ROSWEYDI NOTATIO.

(1) *Thais.*] Hujus commemoratio est in Menologio Græcorum 8 Octobris: (Natalis sanctæ Thaisiæ, quæ fuerat meretrix. Hæc ab adolescentia fuit a propria matre depravata; itaque officinam diaboli se constituit. Sed a viro sancto Paphnutio capta est. Conversa igitur, et pœnitentia scelerum compuncta, et omnia sua quadringentarum pretio æstimata

D pauperibus distribuit, et seipsam in cella quadam inclu-it, ubi, lacrymis et gemitibus ex profundo cordis emissis, clamabat: Qui plasmasti me, misere mei. In hac exercitatione annos tres transegit: unde egressa jussu abbatis, post quindecim dies excessit.) Quæ ad verbum desumpta sunt ex Menæis, in quibus tamen Paphnutio patria assignatur, quæ

hic deest. Dicitur enim ibi Σιδώνιος, *Sidonius*, Florarium Sanctorum ms., 28 Augusti: «Thaisis peccatricis conversio. Et 8 Octobris: Sanctæ Thaisis peccatricis depositio per sanctum Paphnutium conversa a studio meretricio. Quam ille reperto virginum monasterio, in cellulam parvam recludens, ostium plumbo sigillavit, et parvam ei fenestram dimisit, per quam ei cibus modicus deferretur. Post trium vero annorum pœnitentiam abbas Paphnutius rediens, post revelationem sibi a Deo de illa factam, ostium quod plumbo signaverat, dissipavit, dixitque ei: Egredere, quia dimisit tibi Deus peccata tua.

▲ At illa, I estor, inquit, Deum, quia ex quo huc ingressa sum, ex omnibus meis peccatis quasi sarcinam feci mihi, et ante oculos meos statui. Et sicut non recessit anhelus de naribus meis, ita nec quidem uno momento usque ad hanc horam peccata mea recesserunt a me. Claruit anno salutis 344. »

Vita hæc in quibusdam Manuscriptis separatim ponitur, in aliis interseritur aliis libris, ut libro II, cap. 16, ratione Paphnutii qui eam convertit. Dedi separatim, ut femina feminis jungeretur.

(2) *Qui me plasmasti, miserere mei.*] Eandem Thaisiæ orationem habes in Menæis et Menologio.

OCTOBRIS VIII.

VITA SANCTÆ PELAGIÆ (1), MERETRICIS

AUCTORE JACOBO DIACONO (2), INTERPRETE EUSTOCHIO (3).

PROLOGUS INTERPRETIS.

Verba sacerdotis tanti, et celata Latinis,
Eustochius Christi transtulit subsidio.

Sed vos, lectores, mecum pensate laborem,
Et memores nostri fundite verba Deo.

Præfatio auctoris.

376 Magnas semper Domino nostro gratias referre debemus, qui non vult perire peccatores in mortem, seu omnes per pœnitentiam converti cupit ad vitam (*I Tim. II*). Audite ergo miraculum quod gestum est in diebus nostris. Visum est mihi peccatori Jacobo scribere vobis fratribus sanctis, ut audiendo vel legendo sciatis, et animabus vestris maximum consolationis auxilium acquiratis. Misericors enim Deus, qui nullum hominem vult perire, statuit in hoc sæculo ut per satisfactionem delicta donentur, quia in futuro justum iudicium erit, in quo recipiet unusquisque secundum opera sua. Nunc ergo silentium mihi præbeate, et intuemini mecum omni diligentia cordis, quia relatio nostra compunctione satis uberrima plena est.

VITA.

CAPUT PRIMUM. — Sacratissimus episcopus Antiochiæ civitatis convocavit ad se omnes prope se existentes episcopos, pro certa quadam causa: unde convenerunt episcopi numero octo, inter quos fuit et sanctissimus Dei vir Nonnus (4), episcopus meus, vir mirificus et efficacissimus monachus, de monasterio quod dicitur Tabenensiotarum. Propter incomparabilem enim ejus vitam et decoratissimam conversationem raptus est de monasterio, et episcopus ordinatus. Congregatos ergo in prædicta civitate, jussit nos episcopus ipsius civitatis manere in basilica beatissimi martyris Juliani (5). Ingressique successimus, ubi et cæteri qui convenerant episcopi ante januam ipsius basilicæ resederunt.

CAP. II. — Quibus sedentibus, aliqui episcopi domum meam Nonnum rogabant ut aliquid ab ipso docerentur; statimque ex ore suo sanctus episcopus cepit loqui ad ædificationem et ad salutem omnium

qui audiebant. Cunctis vero nobis admirantibus sanctam doctrinam ejus, ecce subito transit per nos prima mimarum Antiochiæ; ipsaque est prima choreutiarum pantomimarum (6), sedens super asellum; et processit cum summa phantasia, adornata ita, ut nihil videretur super ea nisi aurum et margaritæ et lapides pretiosi; nuditas vero pedum ejus ex auro et margaritis erat cooperta: cum qua maxima erat pompa puerorum et puellarum in vestibus pretiosis amicta, et torques aurea super collum ejus. Quidam præcedebant, alii vero sequebantur eam: pulchritudinis autem decoris ejus non erat satiety omnibus sæcularibus hominibus. Quæ tamen transiens per nos, totum implevit aerem ex odore musci (7), vel cæterorum suavissimorum odoramentorum fragrantia. Quam ut viderunt episcopi ita **377** nudo capite et omni membrorum compage sic invenecunde transire cum tantis obsequiis ut nec vela-